

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Пражњење села је глобална тенденција, али то код нас поприма алармантне и безбедносно опасне последице. Зато је крајње време да се бар успори, ако не и сасвим спречи, одумирање више од хиљаду села, нарочито у брдско-планинским и стратешки важним пограничним подручјима Србије.

Приликом израде Предлога ове уредбе консултовани су подаци из Националног програма за препород села Србије – Академијског одбора за село САНУ и Кабинета министра за регионални развој и координацију рада јавних предузећа, као и Републичког завода за статистику о броју досељених и одсељених лица од 2011. године за читаву територију Републике Србије.

Како је оцењено у Националном програму за препород села Србије култура и спорт у селу су битни елементи квалитета живота њених становника.

Култура у селу је скуп заједничких вредности, навика и обичаја, знања и веровања – који прожима, усмерава, уређује и тако одређује и изнутра осмишљава пожељне начине рада, становања, комуникације, исхране, лечења, облачења, забаве и разних других активности житеља села у њиховом радном и слободном времену. Традиција сеоског начина живота чува најдубље (архетипске) слојеве народне културе, која је традиционална основа модерног националног идентитета. Ту основу историјски надграђују градски културни обрасци, али и њих сеоска традиција стално прожима и заједно с њима обликује савремену националну културу.

Национални тим за препород села Србије предложио је да се покрене јавна кампања под називом „Селу у сусрет“ или слична манифестација, којом би се шире афирмисале и помогле постојеће, покренуле нове и обновили неке старе и успешне сеоске културне акције на нивоу општина, региона и Србије, као што су:

1. додатна промоција Такмичења села Србије, које у дугом низу година организује Културно-просветна заједница Србије, чиме се вреднује и подстиче свеукупни развој села;
2. локална, регионална и национална такмичења сељака у пољопривредној производњи (у сарадњи са привредним коморама и саветодавним службама);
3. локална такмичења села у комуналном уређењу (са надлежним месним и општинским установама);
4. предавања, трибине, квизови знања о пољопривреди, екологији, здравим стилевима живота и слично;
5. сабори народног уметничког стваралаштва;
6. приредбе и фестивали сеоских културно-уметничких удружења и фолклорних група (са надлежним месним, општинским и републичким установама културе);
7. сеоске олимпијске игре (нпр. са Савезом за рекреативни спорт Србије).

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

Министарство за бригу о селу успешно је спровело Програм доделе бесповратних средстава за организовање манифестације под називом „Михољски сусрети села“ за 2021., 2022., 2023., 2024. и 2025. годину.

Програмом доделе бесповратних средстава за организовање манифестације под називом „Михољски сусрети села“ за 2021. годину, из буџета Републике Србије опредељено је 43.000.000,00 динара, пријаву је поднело 69 Јединица локалне самоуправе, од којих је 68 испуњавало прописане услове и којима су додељена средства у износу од 30.535.933,04 динара.

Програмом доделе бесповратних средстава за организовање манифестације под називом „Михољски сусрети села“ за 2022. годину, из буџета Републике Србије опредељено је 43.000.000,00 динара, пријаву је поднело 88 Јединица локалне самоуправе, од којих је 87 испуњавало прописане услове и којима су додељена средства у износу од 40.117.340,37 динара.

Програмом доделе бесповратних средстава за организовање манифестације под називом „Михољски сусрети села“ за 2023. годину, из буџета Републике Србије опредељено је 45.500.000,00 динара, пријаву је поднело 98 Јединица локалне самоуправе, од којих је 95 испуњавало прописане услове и којима су додељена средства у износу од 45.471.044,64 динара.

Програмом доделе бесповратних средстава за организовање манифестације под називом „Михољски сусрети села“ за 2024. годину, из буџета Републике Србије опредељено је 55.100.000,00 динара, пријаву је поднело 114 Јединица локалне самоуправе, од којих је 113 испуњавало прописане услове и којима су додељена средства у износу од 55.094.524,41 динара.

Програмом доделе бесповратних средстава за организовање манифестације под називом „Михољски сусрети села“ за 2025. годину, из буџета Републике Србије опредељено је 63.099.995,15 динара, пријаву је поднело 130 Јединица локалне самоуправе, од којих је свих 130 испуњавало прописане услове и којима су додељена средства у износу од 61.561.444,46 динара.

Табеларни приказ реализације

Реализација програма доделе бесповратних средстава за организовање манифестације под називом Михаљски сусрети села				
Година	Планирани број села	Број села (реализовано)	Број учесника	Број посетилаца
2021.	172	832	12.335	52.010
2022.	600	1289	18.163	91.250
2023.	1100	1200	20.000	115.000
2024.	1240	1456	27.719	140.310
2025.	1465	1473	31.123	162.700

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

- 2) **Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.**

Ови подстицаји нису предвиђени ни једним документом јавних политика.

- 3) **Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?**

Нема.

- 4) **Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.**

У српској културној историји, због дугих периода државног дисконтинуитета, аутохтона сеоска традиција је имала посебно важну улогу у очувању народне самосвести о заједничком пореклу, колективном опстајању, старој државности и слободарским стремљењима – на немирним балканско-панонским просторима и у најтежим временима. Аутохтоне обрасце српске народне културе данас снажно потискује комерцијализована масовна култура модерног индустријског доба, да би јој дигитализована постмодерна култура информатичког друштва запретила потпуним уништењем. Пошто је судбина сваког народа најнепосредније повезана са судбином његове културе (која је неодржива без њених аутохтоних садржаја), оживљавање традиционалних корена, као незамењивих културних извора, огледа се у новој културној политици према селу, која би омогућила организовано и систематско сећање, памћење и активно очување највреднијег културног наслеђа које још живи у нашим селима у облику спонтано устаљених навика живота и рада, животно важних обичаја и старих културних установа.

Исто тако, спортске активности на селу, поред своје здравствене улоге, утичу на задржавање младих у селу и тако доприносе одржању свеукупне друштвене виталности локалне заједнице.

- 5) **Која промена се предлаже?**

Програм једнодневне или вишедневне манифестације под називом „Михољски сусрети села“ обухвата активности у којима учествује становништво села са територије једне јединице локалне самоуправе.

Активности могу бити из области драмских уметности, књижевности, литерарних вештина и других уметности (такмичења у певању, рецитацији, глуми, сликању, итд.), одржавања спортских такмичења, промовисања очувања и унапређења старих заната и културно-уметничке баштине, израде уметнина и предмета домаће радиности, као и остале активности у којима становници села могу показати своја знања и вештине и у њима се такмичити.

Место одржавања манифестације под називом „Михољски сусрети села“ може бити у свим насељеним местима - селима на територији Републике Србије, изван градских, општинских седишта и приградских насеља, а које одреди подносилац пријаве приликом конкурсања.

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

Подносилац пријаве на јавни конкурс је јединица локалне самоуправе. Свака јединица локалне самоуправе може конкурисати само једном пријавом.

Максимални износ бесповратних средстава предвиђен за финансирање манифестације под називом „Михољски сусрети села“ износи 500.000,00 динара.

Након реализације пројекта јединица локалне самоуправе је у обавези да поднесе Министарству извештај о реализацији пројекта са пратећом документацијом о наменском утрошку средстава, најкасније у року од 15 дана од датума последње пројектне активности.

Промене у Програму у односу на Програм из 2025. године:

У Глави I. ПРЕДМЕТ ПРОГРАМА додат је пасус:

Манифестација треба да буде осмишљена и реализована као засебна манифестација, садржински и организационо самостална у односу на постојеће традиционалне манифестације на територији локалне самоуправе, без обзира на њихову тематску сродност и да носи назив „Михољски сусрети села“.

У Глави IV. НАМЕНА СРЕДСТАВА у ставу 3. БЕСПОВРАТНА СРЕДСТВА НИСУ НАМЕЊЕНА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ СЛЕДЕЋИХ ТРОШКОВА додата је нова тачка:

- 4) награда и поклона за учеснике, и

У Глави XII. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА додат је пасус:

Уколико средства нису утрошена у целости или у складу са спецификацијом из Решења министра или су ненаменски утрошена, јединица локалне самоуправе је дужна да у Извештају о реализацији пројекта образложи разлоге одступања и изврши повраћај неутрошених, ненаменски утрошених или преосталих средстава у року од 8 (осам) дана од дана достављања упутства за повраћај од стране Министарства. У случају да јединица локалне самоуправе не поступи у складу са наведеним роком или се утврди одступање од уговорних одредби, Министарство раскида уговор, а јединица локалне самоуправе је дужна да врати целокупан износ додељених средстава са припадајућом законском затезном каматом.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

- 1) **Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).**

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

Циљ овог програма је обogaћење друштвеног и спортског живота становника у селима и неговање традиционалног начина живота и културно - историјског наслеђа.

- 2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).**

Увођење ове манифестације такмичарског карактера на територији целе Републике Србије, нарочито у јединицама локалних самоуправа са ниским степеном развијености има за циљ да подстакне што већи број села која учествују у одржавању манифестације и окупи што већи број посетилаца, а да квалитет и концепт садржаја програма буде такав да негује и унапређује уметничке, литерарне, спортске и друге способности и вештине у циљу очувања, унапређења и туристичког промовисања старих заната и културно-уметничке баштине, али и спортског духа и очувања психичког и физичког здравља становника села.

- 3) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?**

Показатељи учинка на основу којих ће се пратити степен остварености овог циља су:

- број одржаних манифестација (циљана вредност 135);
- број села која учествују у организацији манифестација (циљана вредност 1500).

Контролу реализације свих пројектних активности вршиће Министарство и Комисија на основу Извештаја о реализацији пројекта које доставља јединица локалне самоуправе. Министарство ће у оквиру Извештаја о раду Владе доставити резултате спроведеног Програма.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Срадства за реализацију овог Програма у укупном износу од 65.000.000,00 динара, обезбеђена су чланом 8. Закона о буџету Републике Србије за 2026. годину („Службени гласник РС”, број 108/2025) у оквиру Раздела 35 – Министарство за бригу о селу; Програм 0110 – Планирање и спровођење политике развоја села, Функција 110 – Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови и спољни послови; Програмска активност 0004 – Подршка организовању манифестација у селима Републике Србије; Економска класификација 463 – Трансфери осталим нивоима власти,

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

- Смањење миграција из сеоских средина
- Повећање броја становника у сеоским срединама на подручју ЈЛС
- Покретање привредних активности у сеоским срединама

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Подносилац пријаве на јавни конкурс су јединице локалне самоуправе са читаве територије Републике Србије, које треба да ангажују све групације становништва села на својој територији. Програм „Михољски сусрети села“, усмерен је на све полне, старосне, верске, расне, мањинске, рађиве и остале групе и управо подстиче толеранцију, инклузију, различитост и неговање традиције код сваке од наведених групација у нашем друштву.

Комисија за оцену и контролу реализације пројекта утврђује предлог одлуке о додели бесповратних средстава на основу следећих критеријума:

- 1) Број села која учествују у одржавању манифестације изражен у процентима у односу на укупан број села на територији јединице локалне самоуправе (25 бодова);
- 2) Степен развијености јединице локалне самоуправе у складу са прописима којима се уређује регионални развој (20 бодова);
- 3) Значај манифестације за јединицу локалне самоуправе (20 бодова);
- 4) Квалитет и концепт садржаја програма манифестације са којим подносилац пријаве конкурише као и његова усклађеност са циљевима предвиђеним Програмом (20 бодова);
- 5)) планирани број посетилаца манифестације са територије јединице локалне самоуправе домаћина и гостију са територије других јединица локалне самоуправе (10 бодова);
- 6) Финансијско учешће јединице локалне самоуправе (5 бодова).

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Министарство има људске капацитете за спровођење Програма и ангажовање запослених из Министарства за бригу о селу у раду комисије неће имати негативне ефекте по спровођење других активности министарства. Комисију ће осим лица запослених у Министарству за бригу о селу, чинити и експерти из области које су у вези са предметом овог Програма.

- 2) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Подносиоци пријаве су ЈЛС. ЈЛС конкуришу пријавом са програмом манифестације под називом “Михољски сусрети села” а која мора да садржи следеће елементе:

- детаљан опис свих активности које ће се спроводити на манифестацији са местом, датумом и сатницом дешавања;
- спецификација свих трошкова за чије финансирање подносилац пријаве конкурише, са пратећим предрачуницима.

Међусобна права, обавезе и одговорности у вези са коришћењем бесповратних средстава уређују се уговором који закључује Министарство и јединица локалне самоуправе.

Корисници средства су у обавези да одрже манифестацију у року предвиђеним уговором, а након истека наведеног рока, корисник бесповратних средстава је у обавези да достави извештај о реализацији пројекта.

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Програм носи мале ризике приликом реализације.

Корисници средства су у обавези да одрже манифестацију у року предвиђеним уговором, а након истека наведеног рока, корисник бесповратних средстава је у обавези да достави извештај о реализацији пројекта.

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

Ризици се углавном односе на неопходност одлагања одржавања манифестација због спољних фактора (најчешће временских прилика). У случају новонасталих околности које отежавају или онемогућавају одржавање манифестације у року предвиђеним уговором јединице локалне самоуправе су у обавези да обавесте Министарство писаним путем уз образложење.

У случају новонасталих околности које отежавају или онемогућавају наменску употребу додељених бесповратних средстава, јединице локалне самоуправе су у обавези да обавесте Министарство и доставе писани, образложени захтев за измену уговора. О оправданости захтева ће одлучивати Комисија, након чега ће министру упутити Предлог одлуке на основу које министар доноси решење.

Исто тако, уколико се у поступку контроле утврди ненаменско трошење бесповратних средстава или одступање од уговорних одредби, Комисија упућује предлог одлуке, на основу кога министар доноси решење и раскида уговор, а јединица локалне самоуправе враћа целокупан износ додељених бесповратних средстава у буџет Републике Србије, са припадајућом законском затезном каматом.

Области планирања и спровођења јавних политика

1. Спорт;
2. Омладина;
3. Култура.

а) Надлежни орган за целу област у обавези је да у консултацијама са другим органима одреди „кровни” документ јавне политике – стратегију за област планирања и документе јавне политике у жег обухвата (програм), којима се разрађује посебан циљ стратегије;

б) Уколико стратегија за одређену област планирања не покрива неку тему или се појави нова тема или проблем, прво се израђује концепт политике као одговарајући документ јавне политике.

в) Идентификоване области планирања и спровођења јавних политика на националном нивоу су у директној вези са девет сектора¹ које је Влада одабрала за усвајање секторског приступа у процесу европских интеграција и које користи као полазну основу у планирању и спровођењу средстава Европске Уније и координацији међународне развојне помоћ.

¹ правда, унутрашњи послови, реформа јавне управе, развој људских ресурса и друштвени развој, конкурентност, животна средина и климатске промене, енергетика, саобраћај, пољопривреда и рурални развој

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА, АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА И САДРЖАЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

ПРИЛОГ 12:

Кључна питања за вредновање учинака докумената јавних политика

РЕЛЕВАНТНОСТ/ЗНАЧАЈ

- 1) Да ли су циљеви политике у непосредној корелацији са надређеним документима јавних политика и приоритетима Владе?
- 2) Зашто је била потребна интервенција Владе (креирање и спровођење јавне политике)?
- 3) Да ли су потребе циљних група јавне политике у потпуности задовољене?
- 4) Да ли су постигнути ефекти у директној корелацији са циљевима политике?

ЕФИКАСНОСТ

- 1) Који показатељи и циљне вредности су дефинисане за резултате и да ли су остварене?
- 2) Колики су трошкови резултата – по резултату и укупно? Колико одступају од трошкова који су планирани?
- 3) Да ли су ангажовани ресурси били довољни за остварење резултата?
- 4) Да ли су резултати постигнути у складу са утврђеним роковима? Уколико нису, који су разлози за то?

ЕФЕКТИВНОСТ

- 1) Да ли су планирани ефекти и исходи постигнути и развојни услови промењени?
- 2) Уколико нису, да ли је могуће квантификовати разлику и пронаћи узроке?
- 3) Да ли су изабране активности/мере релевантне и најадекватније за постизање резултата?
- 4) Да ли су корисници јавне политике задовољни постигнутим исходима?

ОДРЖИВОСТ

- 1) Да ли су финансијски и економски механизми успостављени у циљу дуготрајних и одрживих користи од конкретне јавне политике?
- 2) Да ли се у оквиру важећег регулаторног оквира може омогућити трајније креирање користи од конкретне јавне политике?
- 3) Да ли постоје одговарајући институционални капацитети за трајно одржавање позитивних ефеката конкретне јавне политике?